

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: **X. X.**, narozený dne X
státní příslušnost Ruská federace
bytem v ČR: X
zastoupen JUDr. Petrem Adámkem, advokátem
sídlem Jeseniova 837/10, 130 00 Praha 7

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 8. 2019 č. j. OAM-1091/ZA-ZA04-ZA10-R2-2015

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), jímž žalobci neudělil mezinárodní ochranu

podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Žalobní body

2. Žalobce uvedl, že na území České republiky (dále jen „ČR“) měl povolen trvalý pobyt z důvodu sloučení rodiny. V době trvalého pobytu na území ČR se dopustil jednání, které Městský soud v Praze vyhodnotil jako spáchání zločinu vydírání podle § 175 odst. 1, 3 písm. a) trestního zákoníku a přečin poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 trestního zákoníku, a byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tři roků podmíněně odloženém na zkušební dobu v trvání pěti roků s dohledem. Dále soud rozhodl o povinnosti uhradit škodu přítelkyni ve výši 108 000 Kč. Trest vyhoštění uložen nebyl. Soud žalobci kladl za vinu, že v době od jara 2010 do března 2011 opakovaně fyzicky a psychicky týral svou bývalou přítelkyni. Žalobce uvedl, že není pravda, že jí vyhrožoval zabitím, a týral ji mlácením, soud mu však neuvěřil.
3. Matka žalobce se rozhodla vycestovat z Ruské federace, když žalobci bylo 10 let. V ČR republice uzavřela sňatek, z tohoto manželství se narodil bratr, který je občanem ČR. Trvalý pobyt žalobce se odvíjel od státního občanství bratra a od trvalého pobytu matky. Žalobce svého otce nezná, ten se ho zřekl. Po příchodu do ČR začal navštěvovat české školy, kde se vyučovalo v českém jazyce, absolvoval hotelovou školu a začal studovat na vysoké škole, pak studium kvůli problémům přerušil. Žalobce je etnickým původem Korejec, nemá žádný vztah k Ruské federaci, nehovoří rusky, nemůže tedy v Rusku pracovat. V ČR mají trvalý pobyt a fakticky zde žijí další příbuzní, prarodiče, sourozenci matky s rodinami. V podstatě všichni zde pracují nebo studují, ovládají český jazyk a nejde o komunitu, která by udržovala ruské zvyky a pohybovala se v ruském prostředí. Žalobce k prokázání tohoto tvrzení navrhl průkazy členů rodiny.
4. Žalobce souhlasí s žalovaným, že udělení mezinárodní ochrany z důvodu § 14a a § 14b zákona o azylu žalobci nelze udělit, protože ve státě, jehož je občanem, mu nehrozí nebezpečí uvedené v § 14a odstavec 2 zákona o azylu a nesplňuje podmínky pro sloužení rodiny § 14b zákona o azylu, jelikož je osoba starší 18 let. Žalobce v žalobě nesouhlasil se závěry žalovaného, že mu nelze doplňkovou ochranu udělit podle § 15a zákona o azylu, protože se nedopustil činů uvedených § 15a odstavec 1 a), b), c), d) zákona o azylu, v jeho případě nešlo o spáchání zvláště závažného zločinu, nevyhýbal se trestní odpovědnosti za spáchaný čin. Soud měl možnost, pokud by hodnotil pobyt žalobce na území ČR jako pro společnost nebezpečný, uložit trest vyhoštění. Žalovaný se nezabýval tím, že skutek, pro který byl souzen, spáchal ve věku blízkém věku mladistvého, že šlo o jediný exces a od uložení trestu uplynula doba 2 let. Také se žalovaný nezabýval otázkou, že není na obtíž sociálnímu systému ČR a že má kladný vztah k práci. Při jednání pak zástupce žalobce upřesnil, že nesprávnost rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany nenamítají.
5. Žalobce však namítá, že žalovaný vůbec nezvážil udělení humanitárního azylu podle § 14 a vůbec se tímto nezabýval. Žalobce je přesvědčen, že neudělení humanitárního

azyly je pro něj humanitární katastrofa. V případě výkonu rozhodnutí by byl nucen vycestovat do Ruské federace, podle ruských zákonů by se musel vrátit do místa svého posledního bydliště, což je ostrov Sachalin. Na Sachalinu od svých 10 let nebyl, nemá tam ani žádné příbuzné, ani známé, spolužáky apod., se svým vzděláním tam nemůže najít uplatnění, nemá finanční prostředky, aby si tam pořídil bydlení, meteorologické podmínky tam neumožňují žít jako bezdomovec. Navíc ruský jazyk v podstatě neovládá, nemá představu o ruských zákonech, zvycích a je etnicky Korejec. Pokud ví, tak korejská menšina byla vždy v Rusku utlačována, také rodina žalobce v ČR by jeho odjezdem trpěla. Ztratil by kontakt se svým bratrem, matkou a dalšími příbuznými. Rodina nedisponuje finančními prostředky, které by žalobci umožnily začít nový život na Sachalinu. Výklad § 14 zákona o azyly nemusí být zúžen pouze na humanitární katastrofy v plošném měřítku, ale může být použit i na humanitární katastrofy jednotlivce.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval i udělením humanitárního azyly dostatečným způsobem (str. 10 - 11 rozhodnutí), avšak opodstatněnost k vydání kladného rozhodnutí v tomto směru neshledal, neboť žalobce žádné mimořádné skutečnosti neuváděl, tyto ani nebyly v průběhu řízení zjištěny, což žalovaný řádně v napadeném rozhodnutí odůvodnil. Žalovanému nemůže být dáváno k tíži, že žalobce v 10 letech společně s matkou zemi původu opustili - v současné době je již žalobce zletilý (28 let), praceschopný a svéprávný, s dobrým zdravotním stavem, je také nezávislý, svobodný a bezdětný. V této souvislosti žalovaný odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 112/2004, shodně též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, které se v otázce přezkumu rozhodnutí o neudělení humanitárního azyly ustálily na stanovisku, že „*azyly z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na tento právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.*“ Udělení azyly z humanitárních důvodů na základě správního uvážení žalovaného dle § 14 zákona o azyly řeší předcházející judikatura Nejvyššího správního soudu v řadě rozhodnutí, např. v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72. Otázkou se zabýval též Ústavní soud v rozhodnutí ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02, v němž mimo jiné uvedl, „*že jednotlivým principem je diskreční pravomoc správního orgánu, do níž soudům nenáleží zasahovat, leda by správní orgán nedospěl*“

ke

svému

rozhodnutí řádným procesním postupem, nebo by jeho rozhodnutí nebylo řádně a logicky odůvodněno.“

7. Dále není pravdou, že by žalovaný ve vztahu k současnému řízení tvrdil, že žalobci nelze udělit doplňkovou ochranu, neboť se dopustil vážného zločinu a vztahuje se na něho ust. § 15a zákona o azylu. Ani ve výroku rozhodnutí, ani v odůvodnění není ustanovení § 15a zákona o azylu vůbec uvedeno – toto může maximálně obsahovat předchozí, již zrušené, rozhodnutí žalovaného. Předmětem tohoto řízení rovněž není vyhoštění žalobce z území ČR. Dále lze sice souhlasit s názorem, že na území Ruské federace není v oblasti dodržování lidských práv a základních svobod vše na požadované úrovni, avšak každou žádost je třeba v této spojitosti posuzovat individuálně, což se stalo i v tomto případě. V průběhu správního řízení žalovaný tedy nezjistil, že by žalobci hrozilo reálné nebezpečí vážné újmy tak, jak je požadováno v ust. § 14a zákona o azylu. Dle názoru žalovaného, žalobce nebyl v průběhu správního řízení zkrácen na svých právech, přičemž nesplňuje podmínky pro udělení určité formy mezinárodní ochrany. Napadené rozhodnutí žalovaný považuje za objektivní a přezkoumatelné.

IV. Obsah správního spisu

8. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
9. Dne 16. 12. 2015 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Uvedl, že je ruské státní příslušnosti, korejské národnosti, křesťanského vyznání a dorozumí se česky a anglicky. Je svobodný a bezdětný. Ke svému politickému přesvědčení sdělil, že není členem žádné politické strany ani organizace a neúčastní se žádných politických akcí. Ke svému zdravotnímu stavu sdělil, že nemá žádné zdravotní potíže ani žádné zvláštní potřeby. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu sdělil, že v Rusku nikoho nemá, žádné příbuzné. Celou rodinu má v ČR, včetně babičky, dědečka a strýců s rodinami. Pokud by se vrátil do Ruska, nemá tam žádnou naději. V ČR vystudoval základní i střední školu a kvůli problémům zanechal studií na vysoké škole. Dále uvedl, že byl v ČR odsouzen, ale nesouhlasil s trestem. Soudem mu byla udělena pouze podmínka, vyhoštění nikoli. Pak ale dostal dopis, že mu chtějí vzít povolení k trvalému pobytu a během necelých dvou měsíců obdržel dopis, že mu bylo povolení k pobytu zrušeno. Proti tomuto rozhodnutí podal odvolání, které bylo ale zamítnuto. Také podal žalobu, nebyl jí přiznán odkladný účinek, takže by musel vycestovat. Také podal žádost o vízum strpění, která také ještě nebyla vyřízena. Jeho matka byla v ČR provdaná za Čecha a s tímto má dítě, nyní se o něj stará sama. Podle žadatele je toto také důvod jeho žádosti o mezinárodní ochranu, jelikož pomáhá matce a bratrovi. O svém otci žadatel nic neví, neboť se ho po jeho narození vzdal. Jmenovaný vypověděl, že většinu života prožil v ČR, z Ruska odjížděl jako malý a vůbec neví, jaký je tam styl života. Má jen české vzdělání v oboru hotelnictví a turismu, které v Rusku nevyužije. Také studoval vysokou školu ve stejném oboru, ale studium ve druhém ročníku přerušil. V Rusku od roku 2001 nebyl, rusky téměř nemluví a neumí tak číst ani psát. Také nemá finanční prostředky na to, aby mohl v Rusku začít žít. Kdyby tam přijel, byl by bezdomovec. Dále se jmenovaný obává svého stíhání v Rusku kvůli

nenastoupení vojenské služby. Dodal, že pravidelně každý měsíc navštěvuje probační službu, kurátorku, jak má přikázáno od soudu. Dále by měl zaplatit škodu ve výši 400 000 Kč, byl mu uložen podmíněný trest odnětí svobody ve výměře dvou let. S tímto nesouhlasil, odvolal se a nakonec mu byl uložen podmíněný trest ve výměře pěti let. Žadatel neví, co by s ním bylo, kdyby se do Ruska vrátil, asi by šel pod most nebo na nádraží. V Rusku není ani zaregistrovaný, matka jej nahlásila pouze v ČR na konzulátu, proto nemá ani ruský občanský průkaz. Důvodem odejmutí povolení k pobytu byl uložený trest. Měl tedy odjet do Ruska, ale místo toho podal žádost o azyl. Co se týká obavy z trestního stíhání ve vlasti kvůli nenastoupení vojenské služby, vypověděl, že měl odjet do Ruska asi v šestnácti letech kvůli vyřízení dokladu - něco jako občanský průkaz, ale nebyl tam. Dále uvedl, že dle zákona je v Rusku povinné nastoupit na základní vojenskou službu v osmnácti letech. Jmenovaný neví, jaký trest by mu případně hrozil za nenastoupení základní vojenské služby, a popřel, že by obdržel předvolání k jejímu výkonu. Za důvod, proč nechce absolvovat vojenskou službu, označil jeho neznalost mentality v Rusku, protože v ČR je od svých devíti nebo deseti let. Způsob života v Rusku je mu cizí. Nacionálně není Rus, ale Korejec, ruskému jazyku rozumí, ale nemluví jím a ani ho nepřečte. Podle něj také v této době posílají muže na hranice s Ukrajinou, aby tam hlídkovali. Ohledně jiných potenciálních problémů v případě jeho návratu do Ruska jmenovaný uvedl, že podle toho, co slyšel, je v Rusku těžké přežít i co se týče práce. Má české vzdělání, které by tam nevyužil, a vysokou školu ještě nedokončil. V Rusku nemá žádné příbuzné ani známé. Do svých devíti let žil na ostrově Sachalin. Myslí si, že kdyby se do vlasti vrátil, skončí na ulici, protože nemá peníze ani na odjezd, ani na pronájem bydlení. Své studium přerušil kvůli soudům, protože to bylo vyčerpávající, nemohl se na studium soustředit. Dále sdělil, že matku a bratra by jeho odjezd určitě poznamenal psychicky. Uvedené nebezpečí týkající se problémů s vojenskou službou docela reálné, protože v Rusku je pořád poloprofesionální armáda, která se skládá z vojáků z povolání a odvedenců, hrozí mu, že by byl v první linii, neboť není Rus.

10. Na podporu svých tvrzení žadatel doložil správnímu orgánu dne 9. 2. 2016 rozsudek a usnesení Městského soudu v Praze č. j. XXX, vysvědčení ze školní roky 2005/2006 a 2012/2013 a výpisy vysvědčení za první pololetí školních roků 2008/2009 a 2010/2011. Dne 10. 5. 2016 doložil fotokopii průkazu matky, paní X. X. X., nar. X, fotokopii průkazu povolení k pobytu jeho tety, paní X. X. X., nar. X, překlad rodného listu jeho bratra, pana X. X., nar. X, smlouvu o studiu ze dne 18. 9. 2013 a dodatek ke smlouvě o studiu, dále potvrzení o studiu ze dne 25. 3. 2014, čestné prohlášení matky ze dne 15. 12. 2015, potvrzení ZŠ M. ze dne 21. 11. 2015, kopii svého rodného listu a vyrozumění o zahájení exekuce ze dne 12. 5. 2015.
11. Rozhodnutím žalovaného č. j. OAM-1091/ZA-ZA04-ZA08-2015 ze dne 9. 6. 2016 nebyla žalobci mezinárodní ochrana udělena, neboť správní orgán neshledal naplnění podmínek zákona o azylu. Žalobce podal žalobu k Městskému soudu v Praze, který svým rozsudkem č. j. 4 Az 38/2016 - 30 ze dne 13. 2. 2019 zrušil rozhodnutí správního orgánu a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Dle názoru soudu správní orgán nedostatečně zhodnotil otázku, zda v případě jmenovaného došlo k naplnění důvodů dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Závěr o tom, že se dotýčný dopustil vážného zločinu ve smyslu § 15a odst. 1

písm. b) zákona o azylu, nelze opřít toliko i o skutečnost, že trestný čin, pro který byl tento pravomocně odsouzen, lze definovat jako zvlášť závažný i zločin ve smyslu § 14 odst. 3 trestního zákoníku. Ačkoliv může být kvalifikace činu z hlediska terminologie trestního práva jedním z kritérií, ke kterým je správní orgán povinen přihlédnout (jakkoliv kritériem výchozím), nemůže být jediným. V kontextu případu jmenovaného budou dalšími okolnostmi, které je třeba vzít v úvahu, povaha a závažnost činu spáchaného jmenovaným a v souvislosti s ní výše uloženého trestu, míra účasti dotyčného na trestné činnosti, skutečnost, že nedošlo k dokonání trestného činu, okolnost, zda dotyčný spáchal trestný čin ve věku blízkém věku mladistvých, či skutečnost, že jmenovanému byl výkon trestu odnětí svobody podmíněně odložen. Dle soudu proto žalovaný měl řádně posoudit otázku, zda v případě jmenovaného došlo k naplnění podmínek dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, případně se řádně se vypořádá s otázkou, zda v případě jmenovaného jsou dány důvody udělení doplňkové ochrany.

12. Vázán rozsudkem Městského soudu v Praze, přistoupil žalovaný k opětovnému posouzení žádosti výše jmenovaného o udělení mezinárodní ochrany.
13. V doplňujícím pohovoru žalobce sdělil, že je o čtyři roky déle v ČR, jinak nic nového není. K důvodům, proč bylo jeho podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem změněno na odnětí svobody nepodmíněně, uvedl, že měl poškozenému vyplatit peníze, což neučinil, uhradil pouze určitou část ze stanovené sumy. Nesplnil tedy podmínky podmíněného odsouzení, proto musel nastoupit do výkonu trestu. Jmenovaný popřel, že by se poté, co v ČR vykoná jemu uložený trest, mohl vrátit do Ruska, a to z toho důvodu, že tam už nemá žádné vazby. Uvedl, že kdyby v Rusku vystoupil z letadla, vyšel by z letiště, sedl si tam na lavičku a tím by skončil. Neví, co by bylo dál, ani co by tam dělal. Dále se vyjádřil k rodinným vazbám v ČR. Uvedl, že zde žijí jeho matka, mladší bratr, prarodiče z matčiny strany, strýcové, tety, bratrance a sestřenice, celkem zde má asi 15 příbuzných. Dále jmenovaný vyjádřil obavu z nástupu na vojenskou službu. Myslí si, že kvůli tomu, že není Rus, ale vypadá jako Asiat, by to tam asi neměl dobré. Obává se, že by ho tam např. ostatní vojáci mohli zbít z rasového důvodu. Neví ale, jak to tam chodí, nic o tomto neví. Jmenovaný vyvrátil, že by obdržel povolávací rozkaz. Popřel, že by si zjišťoval nějaké informace o tom, zda by bylo v Rusku možné vykonat místo vojenské služby nějakou alternativní, civilní službu. Ruský systém je takový, že se vojenská služba využívá jako zbraň proti nepohodlným lidem, kteří jsou odvedeni, pak to mají těžké. Žadatel patří k národnostní menšině, a pokud by byl odveden do armády, je pravděpodobné, že by se na něj ostatní zaměřili. Pak ještě existuje otázka náboženství, neboť ruská armáda je pravoslavná a jiné náboženství se tam moc neuznává. Následně žadatel ke svému náboženskému přesvědčení sdělil, že je křesťan, ale jinak to moc neřeší, není nějak moc věřící.
14. Žalovaný při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel především z výpovědí žalobce, jím doložených materiálů, z informací z CIS (Cizineckého informačního systému), z popisu z Evidence rejstříku trestů fyzických osob a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a

bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci. Konkrétně vycházel ze Zákona č. 53-F3 o vojenské povinnosti a vojenské službě ve znění k 27. 11. 2017, Hlava IV, Povolávání občanů k vojenské službě, ze Zprávy rakouského Federálního úřadu pro imigraci a azyl (BFA) - Informační brožura k dokumentaci situace v zemích původu - Ruská federace - Vojenská služba a odvody, ze dne 31. srpna 2018, z Informace Ministerstva vnitra Ruské federace - Vystavení pasu občana Ruské federace, z webové stránky uloženo dne 25. února 2019, z Informace OAMP – Ruská federace - Systém registrace pobytu, ze dne 12. července 2019, ze Zprávy Freedom House – Svoboda ve světě 2019 - Rusko, ze dne 4. února 2019, z Výroční zprávy Human Rights Watch 2019 – Rusko ze dne 17. ledna 2019 a ze Zprávy Mezinárodní organizace pro migraci (ÍOM) - Údaje o zemi – Ruská federace, z roku 2018. Žadatelem doložené dokumenty vzal správní orgán v potaz a přijal je jako materiály dokládající a doplňující výpověď dotyčného ohledně jeho osobních údajů, rodinných vazeb a života na území ČR.

15. Žalovaný v rozhodnutí konstatoval, že výčet důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu je taxativní, což znamená, že jiné skutečnosti než uvedené v citovaném ustanovení nezakládají důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Mezi tyto důvody tedy nelze podřadit ani žadatelovu snahu pobývat nadále na území ČR společně s jeho rodinou, ani skutečnost, že v Rusku nemá žádné zázemí. Uvedené skutečnosti nemohou být bez dalšího důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť na území ČR pobývá mnoho cizinců, kteří zde žijí, pracují nebo studují na základě oprávnění plynoucích ze zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále jen „**zákon o pobytu cizinců**“). Rovněž žadatelova rodina instituty toho zákona využívá, jakož i sám žadatel v minulosti. Skutečnost, že jmenovaný pozbyl své oprávnění k pobytu v ČR, je pouze důsledkem jeho vlastního jednání, jím zaviněné protiprávní činnosti. Žalobce si musel být vědom toho, že pokud se bude dopouštět nezákonného jednání, může za toto přijít odpovídající trest, a to např. i v podobě ukončení jeho povolení k pobytu v ČR. Správní orgán v této souvislosti konstatuje, že poskytnutí azylu je zcela specifickým pobytovým statutem a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu na území ČR, které jsou upraveny zákonem o pobytu cizinců. Dle rozsudku NSS v Brně č. j. 7 Azs 117/2004 ze dne 18. 11. 2004 je azylové řízení „*zcela mimořádný institut sloužící k ochraně cizinců, kteří pociťují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi původu. Prostřednictvím azylového řízení tak nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje.*“
16. K žadatelem uvedené neexistenci materiálního a rodinného zázemí v Rusku a obavě z nezařazení se do ruské společnosti správní orgán uvedl, že jmenovaný je dospělým, svéprávným, zdravým a praceschopným mužem, který by se o sebe dozajista mohl v Rusku postarat a zázemí si tam vytvořit. Jmenovaný je ruský státním příslušníkem a v případě jeho návratu do Ruska tam bude mít stejná práva jako kterýkoliv jiný občan této země. V této souvislosti poukázal na Zprávu Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) - Údaje o zemi - Ruská federace, z roku 2018, dle které navrátilci nejsou považováni za speciální kategorii ani za ohrožené osoby, ze systému sociálního zabezpečení mohou čerpat stejné výhody jako kterýkoliv občan Ruské federace, je jim garantován přístup ke zdravotní péči; střediska pro zaměstnanost nacházející se po celé

zemi poskytují různé druhy pomoci při hledání zaměstnání, osoba může být zaevidována jako nezaměstnaná na Středisku pro zaměstnanost nacházejícím se v místě jejího trvalého bydliště a může tam požádat o podporu v nezaměstnanosti. Co se týká žadatelem uvedené neznalosti ruského jazyka, správní orgán uvádí, že i tuto považuje za azylově irelevantní. Jmenovaný v průběhu správního řízení neuvedl žádné zdravotní problémy či jiná znevýhodnění, jež by mu znemožňovaly naučit se ruský. Nadto uvedl, že ruský rozumí. Dotyčný se po svém odjezdu z vlasti do ČR naučil česky, rovněž hovoří anglicky, pročez správní orgán neshledal žádnou objektivní překážku, která by dotyčnému bránila naučit se ruskému jazyku. K registraci pobytu na území Ruské federace správní orgán na základě Informace OAMP – Ruská federace - Systém registrace pobytu, ze dne 12. července 2019, uvádí, že Ústava Ruské federace garantuje občanům svobody pohybu na území státu a právo volby místa přechodného i trvalého pobytu, V roce 1993 byl v Rusku zaveden systém registrace, resp. přihlášení v místě pobytu (upraven zákonem RF č. 5242-1, o právu občanů Ruské federace na svobodný pohyb, volbu místa pobytu a bydliště na území Ruské federace, ze dne 25. 6, 1993), který zaručuje svobodu pohybu obyvatelstva, které pouze přihlášením se informuje úřady o svém místu pobytu. Tento systém je pouze aktem registrace pobytu osoby informativního charakteru a nemůže omezovat nebo podmiňovat využívání občanských práv a svobod garantovaných Ústavou RF, federálními zákony a normativními akty subjektů Ruské federace. Uvedená informace také podrobně popisuje průběh samotné registrace pobytu, ať již jde o trvalou či dočasnou registraci. Na základě výše uvedeného správní orgán konstatuje, že místem žadatelova pobytu v případě jeho návratu do Ruské federace nemusí být místo jeho původního bydliště (K.) nebo ostrov Sachalin, ale jakékoliv jiné místo či oblast v rámci země, kde se rozhodne žít.

17. Správní orgán se dále zabýval žadatelem tvrzenými obavami z jeho možného povolání k výkonu základní vojenské služby, konstatoval, že ani tyto nelze podřadit pod výčet důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Snaha vyhnout se nástupu do armády není sama o sobě důvodem k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, zejména pokud povinnost jí nastoupit se týká všech obyvatel země bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženství či politické přesvědčení. Branná povinnost a povinná vojenská služba patří k základním státoobčanským povinnostem, což uznává nejen Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (dále jen „Ženevská konvence“), ale i Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Ostatně i Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (dále jen „UNHCR“) ve svém stanovisku ze dne 1. 10. 1999 uvádí, že „všeobecně se uznává, že státy jsou oprávněny žádat po svých občanech splnění vojenských povinností a občané jsou povinni je vykonat. Podle Ženevské konvence není ani vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť by byla trestná, důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, neboť podle Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků (Ženeva 1951) a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků (New York 1967), vydané Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v Ženevě v září roku 1979, „člověk jasně není uprchlíkem, pokud jeho jediným důvodem pro dezerci či vyhýbání se nástupu vojenské služby je jeho averze vůči vojenské službě nebo strach z boje.“ Správní orgán dále vychází z rozsudku Vrchního soudu v Praze č. j. 6A 508/97 ze dne 16. 7.

1998, kde je mj. uvedeno: „Již správní orgány obou stupňů správně vyložily, že povolávání k výkonu vojenské služby samo o sobě není ještě pronásledováním z důvodu rasy; náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, byť by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Strachem z pronásledování rovněž není obava žalobce, že v souvislosti s jeho dezercí z armády by mohl být trestně stíhán.“ Stejný závěr vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, jak je vyjádřen např. v rozsudku sp. zn. 7 Azs 321/2004 ze dne 22. 12. 2004: „Pokud se stěžovatel dovolává nepříjemností v případě výkonu vojenské služby, případně obav z jejího nenastoupení, pak tato obava nezakládá odůvodněný strach podřaditelný pod §12 zákona o azylu. Konečně i v zemi, kde se stěžovatel domáhá udělení azylu, je nenastoupení vojenské služby pokládáno za trestný čin, jakkoliv je zde možnost náhradní vojenské služby dlouhodobě umožněná, a tento trestný čin zůstává zachován, jakkoliv dokonce povinnost základní vojenské služby byla zrušena.“ Správní orgán tak v tomto bodě uzavírá, že samotná povinnost každého občana Ruské federace, včetně žadatele, účastnit se základní vojenské služby nebo v rámci mobilizace jakéhokoliv dalšího výcviku či dokonce bojových operací, pokud je evidentně zaměřena na veškeré bojeschopné muže bez ohledu na jejich rasu, národnost či náboženství atd., nemůže být chápána jako pronásledování jednotlivců ze strany ruských státních orgánů, a to ani v případě následného nasazení vojáků do konfliktních oblastí. Z toho důvodu tak nelze tyto žadatelem sdělené obavy shledat azylově relevantními. Jmenovaný nadto uvedl, že neobdržel žádný povolávací rozkaz. V této souvislosti odkazuje správní orgán na Zákon č. 53-F3 o vojenské povinnosti a vojenské službě, Hlava IV, Povolávání občanů k vojenské službě, dle kterého jsou občané ke splnění povinností spojených s povoláním k vojenské službě vyzýváni povolávacími rozkazy vojenského komisařství, přičemž takový povolávací rozkaz musí osoba převzít proti podpisu. Žadateli však povolávací rozkaz doručen nebyl. V samotném povolání k vojenské službě pak rozhoduje povolávací komise, která mimo jiné zohledňuje zdravotní stav branců a kromě samotného povolání rozhoduje např. o odeslání k alternativní vojenské službě nebo o zproštění vojenské povinnosti. Jelikož žadatel toto nepodstoupil, nebyl ke splnění povinností spojených s povoláním k vojenské službě ani vyzván, lze jeho obavu považovat za čistou spekulaci, která v současné době nemá žádný reálný základ. Není možné hovořit o odůvodněné obavě ze situace, která vůbec nemusí nastat. Navíc, jak vyplývá z příslušné ruské legislativy, jmenovaný má možnost nastoupit výkon alternativní vojenské služby. Žadatelem sdělené obavy z nástupu k výkonu vojenské služby jsou tudíž dle názoru správního orgánu neopodstatněné. Je však třeba upozornit, že i v případě, že by byl žadateli povolávací rozkaz doručen, platí výše uvedené, tj. že tento fakt sám osobě neumožňuje udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Co se týká obav jmenovaného z negativního jednání ostatních vojáků vůči jeho osobě během výkonu vojenské služby vzhledem k jeho asijskému vzhledu, správní orgán předně uvádí, že dotyčný předjímá budoucí situaci, která vůbec nemusí nastat. Z jeho strany se jedná o pouhou spekulaci, o obavy založené na jeho subjektivních domněnkách. Jmenovaný výslovně sdělil, že o situaci v ruské armádě nemá žádné informace, neví, jak to tam chodí. Uvedl pouze obecné obavy. V této věci odkazuje správní orgán také na Zprávu rakouského Federálního úřadu pro imigraci a azyl (BFA) - Vojenská služba a odvody, ze dne 31. srpna 2018. Ačkoliv se v této uvádí, že je nutné předpokládat, že situace v oblasti lidských práv je v ruských ozbrojených silách nadále problematická, popisuje tato zpráva celou řadu zlepšení, k nimž v Rusku v

oblasti vojenské služby v posledních letech došlo. V roce 2015 vydal prezident Putin dekret, který výrazně rozšířil úkoly vojenské policie, jež od té doby výslovně zahrnují i boj se zneužíváním vojáků nadřízenými všech stupňů nebo staršími branci (dědovščina, tj. „mazácká vojna“) a krádeže uvnitř ozbrojených sil. V trestním řízení proti členům armády je příslušný vojenský soud. Celkově je patrný nárůst dílčích zlepšení, protože před třemi nebo čtyřmi lety bylo pro vojáky zavedeno právo na stížnost, od nedávna musí mít každý voják mzdový účet, aby se zabránilo korupci a vydírání ze strany nadřízených. Sociální situace a s tím spojený nedostatek ubytovacích kapacit se zlepšily díky stavbám nových kasáren, čímž došlo také ke snížení zneužívání mladších vojáků staršími. Ministerstvo obrany kooperuje s pracovištěm ombudsmana pro lidská práva a s příslušnými nevládními organizacemi, aby zlepšilo pravidelná Obvinění ze zneužívání odvedenců. Zpráva také uvádí, že vzhledem ke skutečnosti, že v ruské armádě slouží stále více vojáků na základě smlouvy, klesá pro ruské ozbrojené síly význam všeobecné branné povinnosti. Klesají počty povolanců. Byla také zavedena různá opatření k „humanizaci“ a zatraktivnění vojenské služby. Branci dostávají v současnosti měsíční žold 2.000 rublů a příplatek na využívání veřejných dopravních prostředků, existuje možnost povolání do blízkosti bydliště pro ženaté muže a ty, kteří mají děti nebo rodiče v důchodovém věku, byla zavedena zlepšení ve stravování, delší dny volna a povolení k užívání soukromých mobilních telefonů. Na základě všeho výše uvedeného tak správní orgán nedospěl k závěru, že by žadatelem zmíněné obavy týkající se jeho případného výkonu vojenské služby bylo možno podřadit pod ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu.

18. Správní orgán dodává, že důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána. Samo řízení o udělení azylu není ani řízením o tom, zda stát, ze kterého žadatel o azyl pochází, je schopen plnohodnotně a zcela bezezbytku zajistit ochranu jednotlivců proti jednání odporujícím zákonům dané země, ale o tom, zda žadatel splňuje předpoklady pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Jak uvádí ve svém rozsudku Nejvyšší správní soud v Brně sp. zn. 3 Azs 303/2004 ze dne 21. 7. 2005: „Skutečnost, že v některé zemi existuje autoritářský a nedemokratický režim, který v mnoha případech pošlapává lidská práva (viz Zpráva Human Rights Watch, Freedom House apod.), však neznamená, že kterýkoliv občan takové země je tomuto negativnímu vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven. Pouhá skutečnost, že pochází ze země, která je výše uvedeným způsobem problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.“
19. Správní orgán tak uzavírá, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem zcela výjimečným, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoliv však ochranu před jakýmkoliv negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodů upravených v zákoně o azylu. Mezinárodní ochranu ve formě azylu dle zákona o azylu lze v souladu s příslušnými ustanoveními tohoto zákona tedy udělit pouze osobě, která byla v zemi své státní příslušnosti pronásledována ze strany tamních státních orgánů pro své politické aktivity, rasu, národnost, pohlaví, náboženství či příslušnost k určité sociální skupině, nebo se takového pronásledování odůvodněně

obává v případě svého návratu do země své státní příslušnosti. Správní orgán rozhodující ve věci tak na základě provedeného správního řízení shledal, že žadatel nespĺňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a), b) zákona o azylu a azyl se neuděluje.

20. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude

zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Správní orgán se v této souvislosti zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací výše jmenovaného žadatele a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Z výpovědi žadatele v průběhu správního řízení však nevyplýval žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Jak ve svém rozsudku potvrdil i Městský soud v Praze, žadatelem uvedený dlouhodobý pobyt v ČR, jeho integrace do české společnosti a jeho soukromý a rodinný život zde samy o sobě neznamenaají naplnění důvodů pro udělení humanitárního azylu. Jmenovaný je dospělou, plně svéprávnou a praceschopnou osobou. Je svobodný a bezdětný. Jeho zdravotní stav je dobrý. Jmenovaný uvedl, že na území ČR žije celá jeho rodina, především pak jeho matka a mladší bratr, a v Rusku nikoho a nic nemá. Ačkoliv jmenovaný vypověděl, že chce zůstat v ČR, aby mohl pomáhat matce a bratrovi, správní orgán konstatuje, že na základě výpovědi jmenovaného ani jím doložených materiálů nelze dospět k závěru, že by na něm byli jeho matka a bratr existenčně či jinak závislí, vyžadovali by nezbytně jeho pomoc, Žadatelova matka pracuje a žije s mladším synem ve vlastním bytě. Dále pak poukazuje správní orgán především na skutečnost, že se žadatel nachází ode dne 12. 10. 2017 ve výkonu trestu odnětí svobody, tudíž ani v současné době nemůže své rodině žádnou pomoc poskytovat. Nadto by dle názoru správního orgánu mohli žadatelově matce a bratrovi poskytnout případnou pomoc i ostatní členové jejich rodiny žijící na území ČR. Co se týká žadatelem uvedené neznalosti ruského jazyka a neexistence zázemí v Ruské federaci, správní orgán je toho názoru, že neexistuje žádný důvod domnívat se, že by si dotyčný nedokázal obnovit znalost svého mateřského jazyka, nedokázal si v Rusku nalézt zaměstnání a vybudovat si tam potřebné zázemí. V této souvislosti odkazuje správní orgán opětovně na zprávu Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Údaje o zemi - Ruská federace, z roku 2018, dle které navrátilci nejsou považováni za speciální kategorii ani za ohrožené osoby, ze Systému sociálního zabezpečení mohou čerpat stejné výhody jako kterýkoliv občan Ruské federace, je jim garantován přístup ke zdravotní péči; střediska pro zaměstnanost nacházející se po celé zemi poskytují různé druhy pomoci při hledání zaměstnání, osoba může být zaevidována jako nezaměstnaná na Středisku pro zaměstnanost nacházejícím se v místě jejího trvalého bydliště a může tam požádat o podporu v nezaměstnanosti. Rovněž Městský soud v Praze ve svém rozsudku potvrdil, že skutečnost, že dotyčný nemá v Rusku žádné zázemí a neovládá ruský jazyk, nemůže založit důvod pro udělení humanitárního azylu. Správní orgán tak uzavírá, že humanitární azyl je udělován pouze za výjimečných okolností v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azylu dle § 12, a kdy by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit, v případě žadatele však na základě všeho výše uvedeného správní orgán takové skutečnosti neshledal.

21. Vzhledem k tomu, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, správní orgán současně posoudil, zda žadatel nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany, jak je mu uloženo ustanovením § 28 zákona o azylu.
22. Žadatel neuvedl a ani správní orgán nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla
žadateli hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda žadateli o mezinárodní ochranu hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Doplňkovou ochranu v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Zpravidla tedy žadatel musí předložit nějaké zvláštní rizikové faktory týkající se konkrétně jeho osoby, které odkazují přímo k závěru, že v konkrétním případě návratu žadatele do země jeho původu či místa trvalého bydliště nastane v jeho případě reálné, skutečné a bezprostřední nebezpečí „nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestu“, k tomu je nutné podotknout, že samotná špatná obecná situace v cílové zemi zpravidla pro shledání existence reálného nebezpečí nestačí a tvrzení žadatele by měla korespondovat s informacemi o zemi původu. Byť z Výroční zprávy organizace Human Rights Watch 2019 a ze Zprávy Freedom House ze dne 4. února 2019 vyplývá, že v Ruské federaci panuje problematická situace v oblasti ochrany lidských práv, případně některých jejích aspektů, nelze rozhodně obecně vyvozovat, že všichni obyvatelé této země jsou státními orgány země pronásledováni ve smyslu zákona o azylu či mezinárodních právních předpisů týkajících se uprchlictví. Každá podaná žádost o mezinárodní ochranu musí být posuzována striktně individuálně, na základě žadatelem uvedených skutečností a na pozadí informací z nezávislých a objektivních zdrojů. Žadatel v průběhu správního řízení dle správního orgánu neuvedl skutečnosti, které by mohly v jeho případě nasvědčovat možnosti vzniku skutečného nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, při jeho návratu do vlasti. Z výpovědi jmenovaného jasně vyplývá, že během svého pobytu ve vlasti nečelil žádným problémům, natož ze strany ruských státních orgánů, z Ruska vycestoval ve svých deseti letech a od té doby se tam nevrátil. Jako důvod své žádosti o mezinárodní ochranu označil jmenovaný obavu z výkonu základní vojenské služby v Rusku. K této občanskoprávní povinnosti správní orgán obecně konstatuje, že samotný výkon základní vojenské služby nepovažuje za okolnost podřaditelnou pod pojem skutečné nebezpečí vážné újmy. Branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností a právem každého svrchovaného státu je vymáhat její plnění. Správní orgán dodává, že jmenovaný ve své výpovědi nedeklaroval žádné obavy z nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, které by mu mělo v souvislosti s vojenskou službou hrozit. Uvedl pouze obecné obavy s tím, že by to během výkonu vojenské služby asi neměl lehké, např. by ho kvůli jeho asijskému vzhledu mohli zbít ostatní vojáci. Následně však popřel, že by disponoval jakýmkoliv informacemi ohledně situace v armádě. Neví, jak to tam chodí, nic o tomto neví. V této souvislosti odkazuje správní orgán na Zprávu rakouského Federálního úřadu pro imigraci a azyl (BFA) –

Vojenská služba a odvody, ze dne 31. srpna 2018, která popisuje řadu ochranných mechanismů, kterých může osoba vykonávající vojenskou službu využít k ochraně svých práv. Ohledně samotného povolání k výkonu vojenské služby pak odkazuje správní orgán na Zákon č. 53-F3 o vojenské povinnosti a vojenské službě, který přesně popisuje, jakým způsobem samotné povolání probíhá, jaké procedury musí každý ruský občan podstoupit, aby byl k vojenské službě povolán. Tento stanovuje pravomoci povolávací komise, její složení a uvádí, že jedině tato komise je ze zákona schopna rozhodnout o povolání konkrétního ruského občana k výkonu vojenské služby. V této souvislosti správní orgán konstatuje, že z výpovědi jmenovaného jasně vyplývá, že nebyl ke splnění své vojenské povinnosti ani vyzván, neboť mu nebyl doručen žádný povolávací rozkaz. Správní orgán tak uzavírá, že žadatelem uvedené obavy z výkonu vojenské služby považuje za čistě spekulativní sdělení, které v současné době nemá žádný reálný základ. Jmenovaný předjímá budoucí situaci, která vůbec nemusí nastat, a to jak vzhledem k jeho povolání do armády, neboť mu nebyl doručen žádný povolávací rozkaz, tak i s ohledem na případné potíže, kterým by mohl čelit, kdyby skutečně musel vojenskou službu nastoupit.

23. Závěrem odkazuje správní orgán na zprávu Mezinárodní organizace pro migraci (ÍOM), Údaje o zemi - Ruská federace, z roku 2018, dle které navrátilci nejsou považováni za speciální kategorii ani za ohrožené osoby, ze systému sociálního zabezpečení mohou čerpat stejné výhody jako kterýkoliv občan Ruské federace, je jim garantován přístup ke zdravotní péči; střediska pro zaměstnanost nacházející se po celé zemi poskytují různé druhy pomoci při hledání zaměstnání, osoba může být zaevidována jako nezaměstnaná na Středisku pro zaměstnanost nacházejícím se v místě jejího trvalého bydliště a může tam požádat o podporu v nezaměstnanosti. Po zhodnocení výpovědi žadatele o okolnostech jeho pobytu ve vlasti před odchodem ze země, posouzení jeho hlavních motivů k odchodu z vlasti a výše citovaných aktuálních informačních pramenů nedospěl správní orgán rozhodující ve věci k závěru, že by výše jmenovanému žadateli o mezinárodní ochranu v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu.
24. Případné vycestování žadatele po posouzení informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žadatelem nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR, zejm. s čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv („Právo na respektování soukromého a rodinného života“). Jmenovaný sice uvedl, že v ČR žije celá jeho rodina, především pak jeho matka a mladší bratr, jimž by chtěl pomáhat, v této souvislosti však správní orgán poukazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Azs 66/2008 ze dne 8. 1. 2009: *„rodinné vazby v ČR nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu“*. Po provedeném správním řízení pak nelze dospět k závěru, že by na žadateli byli jeho matka a bratr existenčně nebo jinak závislí, a to již jen z toho důvodu, že se dotýčný ode dne 12. 10. 2017 nachází ve výkonu trestu odnětí svobody, tudíž ani v současné době nemůže své rodině žádnou pomoc poskytovat. Žadatelova matka je pracující osobou, jež bydlí s nezletilým synem ve vlastním bytě. Nadto mají v ČR široké příbuzenstvo, jež by jim jistě mohlo nezbytnou pomoc poskytnout. Dále poukazuje správní orgán na rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 4 Az 9/2010 ze dne 24. 2. 2011: *„V případě, kdy zamýšlí cizí státní příslušník realizovat svůj rodinný život*

na území České republiky, má možnost využít k tomu standardních institutů, které mu český právní řád prostřednictvím zákona o pobytu cizinců právě za tímto účelem poskytuje, nikoli se snažit o jejich obcházení. Pokud žalobce vlastní vinou přestal splňovat podmínky stanovené českým právním řádem pro pobyt cizinců na území, nelze v tom spatřovat porušení mezinárodních závazků ze strany České republiky." Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 Azs 5/2010 ze dne 21. 5. 2010: „Důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou dány zákonem o azylu a z něj je zřejmé, že mezinárodní ochrana se uděluje ze zcela jiných závažných důvodů, především z důvodů pronásledování či hrozby vážné újmy v zemi původu žadatele. NSS dále konstatuje, že tím, že stěžovateli nebyla udělena doplňková ochrana, nebylo porušeno jeho právo na respektování soukromého a rodinného života, neboť stěžovateli nic nebrání utom, aby toto své právo realizoval ve své vlasti. V případě, že stěžovatel hodlá realizovat své právo na rodinný život na území ČR, nezabývá jej to povinností dodržovat pravidla stanovená pro pobyt cizinců v ČR, přičemž i v případě, že nejsou naplněny podmínky pro udělení azylu, zákon o pobytu cizinců poskytuje možnosti legalizace pobytu na území ČR." Správní orgán konstatuje, že jmenovaný pozbyl své oprávnění k pobytu na území ČR vlastním zaviněným jednáním, a to když se zde dopustil trestných činů vydírání a poškození cizí věci. Svým protizákonným jednáním tak porušil zákonné podmínky pro trvání jeho povolení k pobytu v ČR. Správní orgán dále konstatuje, že z informací z Cizineckého informačního systému a z opisu z Evidence rejstříku trestů k osobě jmenovaného, jakož i ze samotného vyjádření jmenovaného, vyplývá, že dotyčnému nebylo v ČR uděleno správní ani soudní vyhoštění, jmenovaný tedy není veden jako nežádoucí osoba, které by byl na území ČR zamezen vstup. Ačkoliv dotyčný v současné době nesplňuje podmínku trestní zachovalosti nezbytnou pro udělení nějakého druhu dlouhodobého pobytu na území ČR dle zákona o pobytu cizinců, má možnost vyřídit si krátkodobé vízum, u nějž skutečnost, že byl v ČR pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu, nepředstavuje překážku pro jeho udělení. Na základě tohoto pak může dotyčný se svojí rodinou v ČR pobývat, a to až po dobu tří měsíců během jakéhokoli šestiměsíčního období. Po odpadnutí zákonných překážek pro udělení nějakého druhu pobytu dle zákona o pobytu cizinců pak žadateli nebrání nic v tom, aby si opětovně vyřídil příslušné oprávnění k pobytu na území ČR dlouhodobějšího charakteru. Dle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2017 č. j. 2 Azs 270/2017 - 40: „Nejvyšší správní soud dále odkazuje na usnesení ze dne 17. 6. 2015, č. j. 1 As 84/2015 ~ 24, v němž konstatoval, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu nevylučuje, že by zásah do rodinného a soukromého života cizince mohl představovat, a to ve velmi výjimečných případech, důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14 a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Bylo by to možné např. v případech, kdyby si žadatel vytvořil na území České republiky takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území České republiky (srov. rozsudek ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, a ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010 - 92). Každé vycestování cizince, a to zvláště v případě jeho předchozího dlouhodobého pobytu v České republice, může obecně představovat zásah do jeho rodinného a soukromého života, nicméně zákon o azylu poskytuje ochranu až v případech nepřiměřeného zásahu. Podle citovaného rozhodnutí se však nejedná o nepřiměřený zásah, může-li cizinec a jeho rodina vést svůj soukromý a rodinný život v jiné zemi, například v domovském státě.“ Správní orgán tedy uzavírá, že případný zásah do soukromého a rodinného života jmenovaného neudělením mezinárodní ochrany nelze považovat za

nikterak nepřiměřený, neboť jmenovaný po vycestování do země původu může jako kterýkoliv jiný cizinec žádat po splnění příslušných zákonných podmínek o odpovídající pobytové oprávnění v ČR.

25. Správní orgán rozhodující ve věci tak na základě provedeného správního řízení shledal, že žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu a doplňková ochrana se neuděluje.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

26. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „**procedurální směrnice**“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
27. K včasnosti žaloby, kdy zástupce žalobce podal žalobu proti předchozímu rozhodnutí žalovaného, soud konstatuje, že v souvislosti se záznamem o ověření elektronického podání, kde je výslovně uvedeno, že jde o žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 8. 2019 č. j. OAM-1091/ZA-ZA04-ZA10-R2-2015, a též z příloh přiložených k podání, lze dovodit vůli napadnout toto rozhodnutí, byť žaloba uvádí rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 6. 2016 (již zrušené). Zároveň žaloba dostatečně vymezuje žalobní body, tedy zejména nesouhlas s posouzením humanitárního azylu a nesouhlas s aplikací § 15a zákona o azylu. Správné znění žaloby ze dne 20. 9. 2019 bylo zasláno soudu již po lhůtě, nicméně obsahově a ve vymezení žalobních bodů jde o znění téměř totožné. Žalobu tedy osud posoudil jako včasnou a projednatelnou.
28. Žalobce v žalobě souhlasil, že udělení mezinárodní ochrany z důvodu §14a a §14b zákona o azylu žalobci nelze udělit, protože ve státě, jehož je občanem, mu nehrozí nebezpečí uvedené v §14a odstavec 2 zákona o azylu a nesplňuje podmínky pro sloužení rodiny §14b zákona o azylu, jelikož je osoba starší 18 let. Žalobce ale nesouhlasil s aplikací § 15a zákona o azylu. Zástupce žalobce při jednání upřesnil, že brojí toliko proti nepřiznání humanitárního azylu, rozhodnutí o doplňkové ochraně nezpochybňují. Soud tedy jen stručně ve shodě s žalovaným konstatuje, že o ustanovení § 15a zákona o azylu se opíralo rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 6. 2016 (které bylo zdejší soudem zrušeno), nikoli napadené rozhodnutí, námitka tak nemůže být důvodná.
29. K otázce udělení humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud vyjádřil v usnesení ze dne 21. 2. 2018, č. j. 1 Azs 329/2017-28, ve kterém uvedl, že: „*smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat*

nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“ (K tomu rovněž viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. března 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55.)

30. Obecná východiska soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu shrnul Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 21. 3. 2018 č. j. 6 Azs 6/2018 - 33: *„Podle § 14 zákona o azylu lze azyl z humanitárních důvodů udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud připomíná, že citované ustanovení v sobě kombinuje neurčitý právní pojem „případ hodný zvláštního zřetele“, jehož výklad ze strany žalovaného podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu, a správní uvážení žalovaného odrážející skutečnost, že ani v případě hodném zvláštního zřetele není žalovaný povinen humanitární azyl udělit, bude-li respektovat příslušné mantinely pro svou diskreci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. května 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS). V případě stěžovatele přitom žalovaný vůbec neshledal důvod hodný zvláštního zřetele, bez něhož je jeho správní vyloučení ohledně udělení humanitárního azylu vyloučeno. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje.“*
31. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2004 č. j. 3 As 24/2004 - 79 publikovaného pod č. 739/2006 Sb. NSS: *„I když správní orgán rozhoduje na základě absolutně volné správní úvahy, musí být jeho rozhodnutí přezkoumatelné a musí být zřejmé, že z mezí a hledisek správního uvážení nevybočil. I v těchto případech musí správní orgán respektovat stanovené procesní postupy i elementární právní principy správního rozhodování. Nezákonnost takového rozhodnutí pak může spočívat mj. v překročení nebo zneužití stanovených mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) nebo může být způsobena jiným porušením procesních předpisů. Účastníci jsou tím limitováni při formulaci žalobních bodů správní žaloby, nikoliv však vyloučení ze soudní ochrany.“*
32. Žalovaný v napadeném rozhodnutí z hlediska ust. § 14 zákona o azylu zkoumal rodinnou, sociální a ekonomickou situaci žalobce, přičemž přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu a ke skutečnosti, že na území České republiky žije jeho matka a bratr, v Rusku žádné příbuzné nemá, avšak důvod pro udělení azylu neshledal. V řízení nebylo zjištěno, že by matka či bratr byli na žalobci závislí, žadatelova matka pracuje, žije s mladším synem ve vlastním bytě. V době rozhodování ani žalobce nijak rodině pomáhat nemohl, neboť byl ve výkonu tretu odnětí svobody. Případnou pomoc mohou jeho matce poskytnout další příbuzní. Zde soud doplňuje, že bratr žalobce byl v době rozhodování žalovaného téměř dospělý. Žalovaný též hodnotil možnost obnovy znalosti svého mateřského jazyka, možnost nalézt zaměstnání v Rusku a vybudovat si tam potřebné zázemí. V této souvislosti žalovaný zohlednil i podklady, podle kterých navrátilci nejsou považováni za speciální kategorii ani za ohrožené osoby, ze systému sociálního zabezpečení mohou čerpat stejné výhody jako kterýkoliv občan Ruské federace, je jim garantován přístup ke zdravotní péči; střediska pro zaměstnanost nacházející se po celé zemi poskytují různé druhy pomoci při hledání

zaměstnání, osoba může být zaevidována jako nezaměstnaná na Středisku pro zaměstnanost nacházejícím se v místě jejího trvalého bydliště a může tam zažádat o podporu v nezaměstnanosti.

33. Soud dospěl k závěru, že žalovaný v této souvislosti vzal do úvahy všechny relevantní skutečnosti posuzované věci, nic podstatného neopominul, soud se ztotožňuje se žalovaným, že v tomto případě se v souladu se shora uvedenou judikaturou nejedná o případ hodný zvláštního zřetele, aby mohl být otevřen prostor pro správní uvážení, zda humanitární azyl udělit či nikoliv. Pouhá skutečnost, že žalobce žije v ČR dlouhodobě a spolu s ním se zde zdržují jeho rodinní příslušníci, v sobě neobsahuje žádné výjimečné důvody, aby bylo možné uvažovat o tom, že by bylo nehumánní azyl neposkytnout. Žalovaný v této souvislosti navíc poukázal na možnost žalobce získat alespoň krátkodobé vízum. Zároveň žalovaný svůj postup dostatečným způsobem odůvodnil, když uvedl, z jakých zjištění vyšel, které skutečnosti považoval za podstatné, jakou judikaturu využil při posouzení dané věci a z jakých důvodů dospěl k závěru, že případ žalobce parametry případu hodného zvláštního zřetele nenaplnuje. V této souvislosti též lze též poukázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 9. 2015 č. j. 1 Azs 178/2015 - 25, dle kterého: „...humanitární azyl nebyl koncipován k poskytnutí ochrany v situacích obdobných situaci stěžovatele. Nejde o institut, který by měl být „záchrannou brzdou“, pokud jednotlivec vlastním přičiněním pozbude příslušné pobytové oprávnění.“ Soud dospěl k závěru, že námitky žalobce ohledně nesprávného vyhodnocení podmínek pro udělení humanitárního azylu a nepřezkoumatelnosti příslušného odůvodnění žalobce jsou nedůvodné.
34. Byť nebrojil proti neudělení doplňkové ochrany, neboť není dáno nebezpečí vážné újmy, soud pro úplnost konstatuje, že za určitých okolností může vzniknout hrozba vážné újmy dle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu i v souvislosti s nepřiměřeným zásahem do soukromého či rodinného života, srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2020 č. j. 5 Azs 199/2019 - 27, dle kterého: „Judikatura Nejvyššího správního soudu sice nevylučuje, že by zásah do rodinného či soukromého života cizince mohl představovat hrozbu vážné újmy a důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 zákona o azylu; vychází však konstantně z toho, že se jedná o výjimečné případy pramenící z mimořádných okolností, např. má-li cizinec manželku, která je českou státní občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je závažný a neumožňuje jí starat se o dítě (viz rozsudek ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 - 27), nebo žije-li cizinec v České republice fakticky od narození a studuje střední školu, v zemi původu nemá žádné příbuzné a neovládá tamní jazyk (viz rozsudek ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 Azs 235/2018 - 32).“
35. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 Azs 235/2018 - 32 pak uvádí, že „aplikace zákona o azylu se nemůže dostat do kolize s mezinárodními závazky České republiky, které vyplývají z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), který garantuje ochranu v situacích skutečně nepřiměřeného zásahu do soukromého či rodinného života cizince. Proto ani při posuzování otázky možného udělení doplňkové ochrany nelze odhlížet od čl. 8 Úmluvy. Nejvyšší správní soud konstatuje, že samotná existence rodinného života automaticky neznamená povinnost udělit doplňkovou ochranu za účelem jeho realizace. Je třeba zkoumat, zda případné vycestování nepředstavuje

rozpor s mezinárodními závazky České republiky; zejména, zda se nemůže jednat o natolik dlouhodobý a intenzivní vztah, nejčastěji dlouholeté manželství či dokonce rodinu s dětmi, aby i s ohledem na stupeň integrace jednotlivých členů rodiny, (ne)bylo možno vyloučit pravděpodobnost reálné zpětné integrace v zemi původu cizince.“

36. V rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 - 71, pak Nejvyšší správní soud mimo jiné konstatoval: „*Při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince by byl výjimkou z výše uvedených závěrů pouze případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.*“ Obdobně v rozsudku ze dne 2. ledna 2012, č. j. 6 Azs 35/2011 - 47, se uvádí: „*Není vyloučeno podřadit některé zásahy do rodinného života pod důvody pro udělení doplňkové ochrany, např. případy, kdy by si stěžovatel vytvořil na území České republiky takové rodinné a osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území České republiky.*“
37. Zde soud konstatuje, že skutkové okolnosti uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 Azs 235/2018 - 32 byly od projednávaného případu významně odlišné. Nezletilá žadatelka měla v ČR oba rodiče, studovala střední školu, o pobytové oprávnění přišla pochybením rodičů. Oproti tomu žalobce je muž ke dni rozhodování žalovaného ve věku 28 let, o pobytové oprávnění přišel kvůli své trestné činnosti, matka s bratrem (v době rozhodování žalovaného téměř zletilým) na něm nejsou nijak závislí, žalovaný též správně shrnul možnosti žalobce, které mu dává zákon o pobytu cizinců. Případné vycestování žalobce nebude znamenat zásah do jeho života natolik, aby znamenal porušení článku 8 Úmluvy znamenající naplnění hrozby vážné újmy pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.
38. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
39. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 10. června 2021

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně